

beslissing

RECHTBANK NOORD-NEDERLAND

Afdeling strafrecht
Locatie Leeuwarden
parketnummer 18/670316-06

beslissing van de meervoudige kamer d.d. 13 maart 2019 op een vordering van de officier van justitie tot verlenging van de termijn van terbeschikkingstelling

in de zaak tegen

geboren op
wonende te
hierna te noemen veroordeelde.

Procesverloop

De officier van justitie heeft schriftelijk gevorderd dat de rechtbank de termijn van terbeschikkingstelling van de veroordeelde zal verlengen met één jaar.

De behandeling heeft plaatsgevonden op 27 februari 2019, waarbij aanwezig waren de veroordeelde, diens raadsman mr. K.B. Spoelstra, de officier van justitie mr. J en als deskundige psycholoog en G.

De rechtbank heeft acht geslagen op de stukken, waaronder met name het door het hoofd van de inrichting ondertekende rapport met advies d.d. 7 december 2018 van het behandelteam van de instelling waar de veroordeelde van overheidswege wordt verpleegd, het reclasseringsadvies voorwaardelijke beëindiging van de terbeschikkingstelling d.d. 1 december 2018, alsmede de aantekeningen omtrent de lichamelijke en geestelijke gesteldheid van de veroordeelde.

De rechtbank heeft voorts gelet op de adviezen als bedoeld in artikel 509o, vierde lid, van het Wetboek van Strafvordering (Sv.), opgemaakt door psycholoog, beiden niet verbonden aan de instelling waar de veroordeelde wordt verpleegd.

Motivering

De opgelegde terbeschikkingstelling

Veroordeelde is op 12 oktober 2006 door de toenmalige rechtbank Groningen veroordeeld tot terbeschikkingstelling met voorwaarden ter zake verkrachting, meermalen gepleegd, met iemand die de leeftijd van twaalf jaren, maar nog niet de leeftijd van 16 jaren heeft bereikt, buiten echt, ontuchtige handelingen heeft gepleegd die bestaan uit het seksueel binnendringen van het lichaam, meermalen gepleegd en mishandeling, meermalen gepleegd. De terbeschikkingstelling is aangevangen op 9 februari 2008. Op 7 juli 2010 heeft de rechtbank Groningen de terbeschikkingstelling met voorwaarden omgezet in een terbeschikkingstelling met bevel tot verpleging van overheidswege. De termijn van de terbeschikkingstelling is laatstelijk op 28 februari 2018 verlengd met één jaar.

Het advies van de instelling

In het verlengingsadvies is onder meer het volgende aangegeven, zakelijk weergegeven: Veroordeelde is aanvankelijk gediagnosticeerd met een persoonlijkheidsstoornis met dwangmatige en narcistische trekken. De laatste DSM-IV classificatie dateert van december 2017. De persoonlijkheidsproblematiek uit zich nog mild en de vraag is of er nog sprake is van een stoornis. Het resocialisatietraject verloopt volgens plan. De koers is gericht op zelfstandigheid, met behoud van externe, controlerende kaders, zoals binnen het huidige transmuraal verlofkader is ingezet. Veroordeelde functioneert op alle belangrijke levensgebieden stabiel en de samenwerking verloopt goed, mede op basis van tijdig overleg en betrouwbaar gedrag. Sinds februari 2018 woont veroordeelde in een trainingswoning buiten de kliniek. Het doel is zelfstandig (samen)wonen in Lelystad of Almere. De kliniek schat risico op recidive binnen de huidige kaders in als laag. Bij een eventuele voorwaardelijke beëindiging van de terbeschikkingstelling schat de kliniek het risico op recidive eveneens in als laag, mits er sprake blijft van goed afgestemd toezicht. Bij een beëindiging van de dwangmaatregel wordt het risico recidive op de lange termijn als matig ingeschat. Het proefverlof is aangevraagd en parallel daaraan zal de reclassering voor de verlengingszitting adviseren over de mogelijkheden tot een eventuele voorwaardelijke beëindiging van de terbeschikkingstelling. Geadviseerd wordt de termijn van de terbeschikkingstelling te verlengen met één jaar.

De deskundige _____ heeft tijdens de terechtzitting van 27 februari 2019 het advies toegelicht. Deze toelichting houdt - zakelijk weergegeven - in: De kliniek geeft in het verlengingsadvies aan dat de problematiek mild is geworden. Bij de aanvang van de terbeschikkingstelling is een passende diagnose gesteld, maar veroordeelde heeft een positieve ontwikkeling doorgemaakt. De behandeling heeft tot een goed resultaat geleid. In het verlengingsadvies schat de kliniek bij een onmiddellijke beëindiging van de terbeschikkingstelling het risico op recidive, indien veroordeelde in een vergelijkbare situatie zou raken als die waar hij zich ten tijde van het delict in bevond, in als matig. Er zijn nu geen signalen dat zich in de toekomst een situatie voor zou kunnen doen waarin het delictscenario tot ontwikkeling zou kunnen komen. De deskundige stelt dat hij tegen de diagnoses van de deskundigen _____ – er op neerkomend dat de dwangmatige en narcistische trekken dermate mild zijn dat van een persoonlijkheidsstoornis niet kan worden gesproken – en de door hen beschreven dynamiek geen inhoudelijke argumenten kan inbrengen. Hij kan zich vinden in de conclusies van de deskundigen _____. De wet laat het hem echter niet toe een onmiddellijke beëindiging van de terbeschikkingstelling te adviseren.

De adviezen van de deskundigen als bedoeld in artikel 509o, vierde lid, Sv.

Het advies van de deskundig _____ psychiater, van 11 november 2018 houdt onder meer in, zakelijk weergegeven:

Bij veroordeelde kan geen stoornis worden geclassificeerd. De aard en ernst van de nog aanwezige narcistische en dwangmatige kenmerken passeren niet de grens van een persoonlijkheidsstoornis. Het indexdelict kwam tot stand onder de specifieke situationele omstandigheden binnen een samengesteld gezin, waarbij veroordeelde geen mogelijkheid had om zijn seksuele behoefte kwijt te raken bij zijn vrouw en waar sprake was van beschikbaarheid van kwetsbare slachtoffers. De deskundige schat in dat veroordeelde inmiddels, dankzij de behandeling, goed in staat is om het ongeoorloofde en het voor de slachtoffers schadelijke van het delictgedrag in te zien en dat hij daarnaar in de toekomst zal handelen. De hele specifieke situationele omstandigheden waaronder het indexdelict tot stand is gekomen zullen zich niet gemakkelijk weer voordoen, waarbij de deskundige

inschat, dat veroordeelde zelfcontrole zal toepassen, dan wel aan de bel zal trekken mocht hij in een situatie terechtkomen waar het ontstaan van de delictketen mogelijk is. Ook is hij niet primair gericht op seksueel contact met de doelgroep van puberale meisjes. Het recidiverisico wordt, met of zonder tbs-maatregel als laag wordt ingeschat. De kliniek schat het recidiverisico in het geval van beëindiging van de tbs-maatregel op de lange termijn in als matig, "als betrokkene weer in contact komt met kleine kinderen binnen de familie". De deskundige ziet daar geen onderbouwing voor in de risicotaxatie. Gelet op de inschatting van het recidiverisico en gelet op het feit dat betrokkene ook in de laatste periode een positieve ontwikkeling heeft laten zien, schat de deskundige in, dat het risicomangement kan worden overgelaten aan veroordeelde zelf. Primair wordt geadviseerd om de verlenging van de terbeschikkingstelling niet te vorderen, dan wel niet te verlengen. Subsidiair wordt geadviseerd om de terbeschikkingstelling met één jaar te verlengen en de dwangverpleging voorwaardelijk te beëindigen.

Het advies van de deskundig _____, psycholoog, van 29 november 2018 houdt onder meer in, zakelijk weergegeven:

Bij veroordeelde kan geen stoornis worden gediagnosticeerd. Er is weliswaar sprake van narcistische en dwangmatige dynamiek, maar deze leidt niet meer tot aanpassingsproblemen in het dagelijkse leven. Veroordeelde heeft gewonnen aan inzicht, openheid en bewustwording en kan dreigende problemen eerder en makkelijker bespreekbaar maken. Een besloten context, waarbinnen (pre)puberale meisjes aanwezig zijn binnen een zorgcontext kan risicoverhogend werken. Het seksuele delictgedrag kent vooral incestdynamiek, waar doorgaans contextuele en situatieve factoren sterker spelen dan psychopathologie. Ook zijn de recidivekansen doorgaans lager bij incest, al betreft het hier wel vier slachtoffers die sequentieel werden misbruikt. De relatief lange behandeling berust meer op responsiviteitsproblemen (weinig openheid, eigenzinnigheid, eigen gang willen gaan, hiermee voorwaarden overtredend) dan op gebrek aan behandel-effecten of aanhoudend groot risico. De deskundige schat in dat veroordeelde nadat hij met zijn partner gaat samenwonen - met herstelde seksuele omgang - nog maar een laag risico heeft voor delictrecidivering. Op termijn zou, mochten (pre) puberale meisjes binnen de beslotenheid van de woning van veroordeelde voorhanden zijn, er zich nog risico kunnen aandienen, maar de deskundige acht de kans daarop laag. Deze context zal zich niet snel voordoen en veroordeelde is niet pathologisch gericht op seksueel contact met deze doelgroep. Er wordt door de kliniek een matig risico geschat. Deze taxatie wordt niet onderbouwd. Primair wordt geadviseerd om de maatregel terbeschikkingstelling te beëindigen. Bij een verlenging wordt geadviseerd de maatregel voorwaardelijk te beëindigen en een laag intensief risicomangement in te richten

De deskundige _____ heeft tijdens de terechtzitting van 27 februari 2019 het advies bevestigd en nader toegelicht. Deze toelichting houdt - zakelijk weergegeven - in: Bij de aanvang van de terbeschikkingstelling is een passende diagnose gesteld. We kunnen nu zeggen dat de behandeling heeft gewerkt. Mijn collega _____ en ik kunnen nu geen stoornis meer vaststellen.

Het advies van de reclassering

De deskundige _____, reclasseringsmedewerker, heeft het tijdens de terechtzitting van 27 februari 2019 het advies van de reclassering bevestigd en nader toegelicht. De deskundige kan zich vinden in de conclusies van de overige deskundigen.

Het standpunt van het openbaar ministerie

De officier van justitie heeft zich op het standpunt gesteld dat de veiligheid van anderen noch de algemene veiligheid van personen de (verdere) verlenging van de maatregel vereist, terwijl ook geen sprake meer is van een gebrekkige of ziekelijke stoornis van de geestvermogens. De officier van justitie stelt dat als het openbaar ministerie voorafgaand aan de verlengingszitting kennis had gehad van de ter terechtzitting gegeven - unanieme - adviezen, er geen vordering tot verlenging zou zijn ingediend. De officier van justitie heeft zijn vordering in die zin gewijzigd dat hij thans de onmiddellijke beëindiging van de terbeschikkingstelling vordert.

Het standpunt van de veroordeelde en zijn raadsman

De raadsman heeft zich op het standpunt gesteld dat de maatregel dient te worden beëindigd, nu er geen stoornis meer kan worden vastgesteld en de kans op recidive laag is.

Het oordeel van de rechtbank

Op grond van artikel 38d, tweede lid, van het Wetboek van Strafrecht, kan de termijn van een terbeschikkingstelling slechts kan worden verlengd als de veiligheid van anderen dan wel de algemene veiligheid van personen of goederen die verlenging eist. Daarnaast is vereist dat ten tijde van de verlenging nog steeds sprake is van een gebrekkige ontwikkeling en/of ziekelijke stoornis van de geestvermogens van de ter beschikking gestelde.

Gelet op de rapportages van de deskundigen _____, de door _____ gegeven toelichting ter terechtzitting en het ter terechtzitting door de deskundige Sikkens ingenomen standpunt, is de rechtbank met de officier van justitie en de raadsman van oordeel dat niet aannemelijk is dat bij veroordeelde nog sprake is van een gebrekkige ontwikkeling en/of ziekelijke stoornis van de geestvermogens. Daarnaast is het recidiverisico, ook bij het geheel wegvallen van het TBS-kader, laag. Er kan dan ook niet meer worden gesproken van een pathologisch bepaald recidivegevaar.

Dat betekent dat niet langer is voldaan aan de wettelijke vereisten voor verlenging van de terbeschikkingstelling en dat de vordering van de officier van justitie tot beëindiging van de terbeschikkingstelling zou moeten worden toegewezen.

Ingevolge artikel 509t, tweede lid, tweede volzin Sv vindt beëindiging van de terbeschikkingstelling echter niet plaats nadat de verpleging van overheidswege gedurende minimaal een jaar voorwaardelijk beëindigd is geweest. De wetgever heeft met deze modaliteit beoogd een abrupt einde van de terbeschikkingstelling te voorkomen en een geleidelijke overgang te bewerkstelligen tussen de beslissing tot verlenging van de terbeschikkingstelling met dwangverpleging en de beslissing tot beëindiging van de terbeschikkingstelling. Het is de bedoeling dat de tbs-gestelde zich in dat jaar buiten de kliniek onder forensisch psychiatrisch toezicht bevindt, om inhoud en vorm te geven de terugkeer in de samenleving.

De rechtbank constateert dat veroordeelde in het kader van transmuraal verlof sinds februari 2018 buiten de kliniek woont en werkt. Hij woonde eerst in een trainingswoning en inmiddels woont hij zelfstandig in een eigen huur_____. Hij heeft een betaalde baan als projectleider bij een bedrijf_____ en hij heeft zicht op een positie in het managementteam van dat bedrijf. Veroordeelde heeft het afgelopen jaar - onder toezicht van het behandelteam en in contact met de reclassering - naar behoren gefunctioneerd. Gelet hierop is de rechtbank van oordeel dat er geen sprake is van een abrupte terugkeer van de terbeschikkinggestelde in de maatschappij zonder enige vorm van begeleiding.

De rechtbank overweegt voorts dat uit de wetsgeschiedenis van het bovengenoemde wetsartikel volgt dat de wetgever met deze wettelijke bepaling heeft beoogd de zogenaamde 'contraire beëindigingen' van de terbeschikkingstelling – dat wil zeggen zowel tegen de wens van het openbaar ministerie als tegen het advies van de deskundigen in – onmogelijk te maken. Van een dergelijke contraire beëindiging is in dit geval in het geheel geen sprake, gelet op het door de officier van justitie ingenomen standpunt en de door de deskundigen gegeven adviezen.

In het licht van de omstandigheid (i) dat bij veroordeelde niet langer sprake is van een stoornis en aldus de grondslag voor toepassing van de TBS-maatregel is komen te ontvallen, (ii) geen sprake is van een relevant te achten recidiverisico en (iii) onmiddellijke beëindiging niet in strijd komt met de strekking of wetsgeschiedenis van artikel 509t, tweede lid, tweede volzin, Sv, staat deze bepaling naar het oordeel van de rechtbank in dit geval niet aan toewijzing van de vordering tot onvoorwaardelijke beëindiging van de terbeschikkingstelling in de weg.

De gewijzigde vordering van de officier van justitie is dan ook toewijsbaar. De rechtbank zal de terbeschikkingstelling van veroordeelde beëindigen, zonder daarbij toepassing te geven aan het bepaalde in artikel 509t lid 2, tweede volzin, Sv.

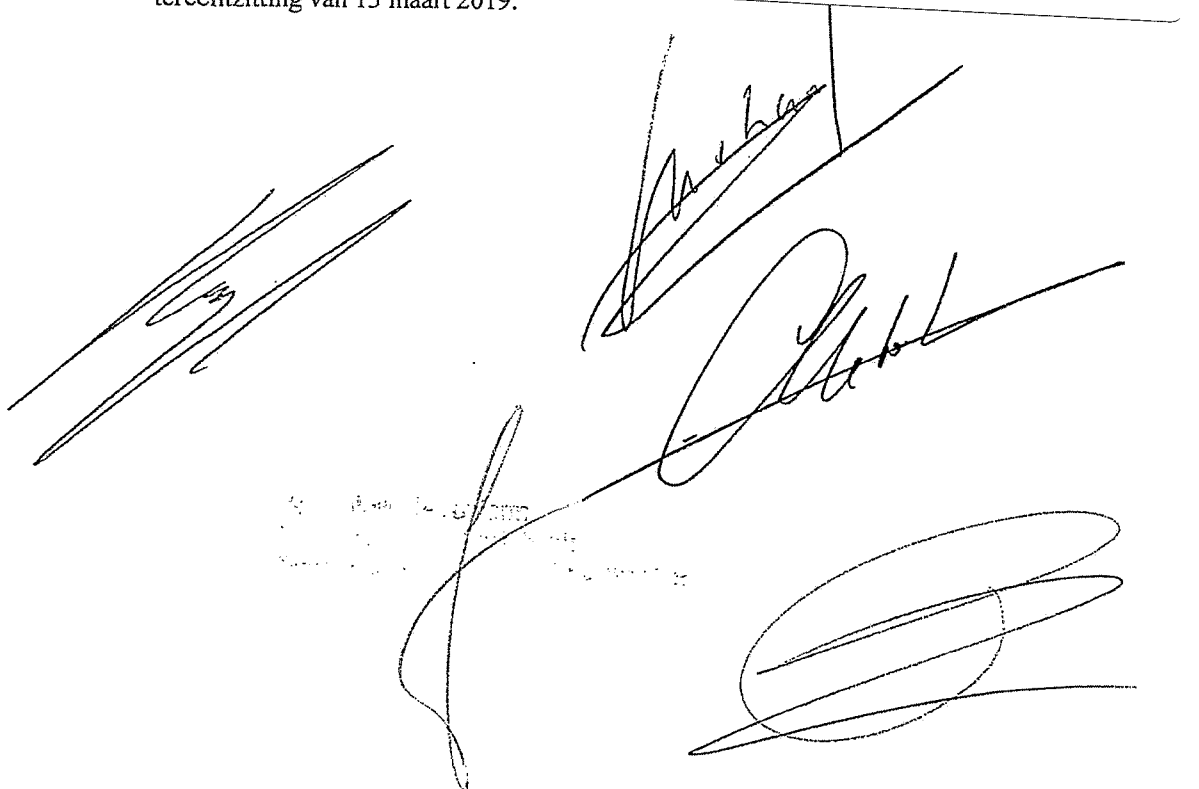
Beslissing

De rechtbank

- wijst de vordering van de officier van justitie toe;
- beëindigt de terbeschikkingstelling van veroordeelde.

Deze beslissing is gegeven door:

r
terechtzitting van 13 maart 2019.

The image shows several handwritten signatures in black ink. One signature is at the top left, another is at the top right, and a large, stylized signature is in the center. There is also a circular stamp or seal in the bottom right area. The signatures are written over a horizontal line that appears to be a signature line.